

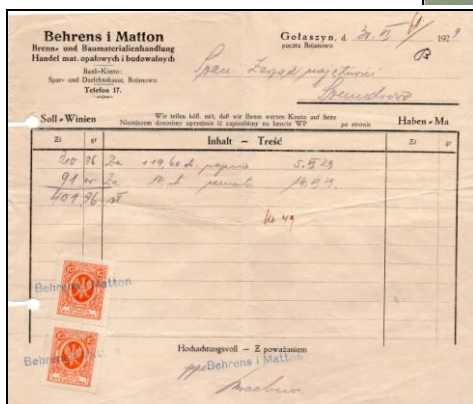
Buchalteryjne dodatki i nie tylko

Witold Mikołajczyk

Robiąc codzienne zakupy różnych produktów, czy też płacąc za usługi, otrzymujemy paragony, rachunki, faktury, potwierdzenia płatności, wydruki etc. Jakże są one szare, niekiedy mało czytelne. Po prostu kawałki papieru, które z czasem wypłowiejają, tracą swą jakąkolwiek czytelność. Cóż, postęp technologiczny w tym obszarze doprowadził do bylejałości, żadnego graficznego kunsztu.

Warto więc cofnąć się w czasie i poszukać („zdobyć”) rachunki z czasów, kiedy przywiązywano wagę do ich graficznej formy. Nie będzie specjalnym odkryciem, iż poniżej przedstawię parę walorów związanych z Bojanowem. W swoim ekspozycie „Gmina Bojanowo moja mała Ojczyzna” – w wersji polskiej i niemieckojęzycznej – umieściłem kartę zawierającą rachunek.

W międzyczasie wzbogaciłem swoje zbiory o kolejne rachunki, związane m. in. z właścicielem hotelu Krone, Walterem Mattonem.

Tym razem jest to jego spółka z Behrensem, zajmująca się handlem opalem i materiałami budowlanymi.

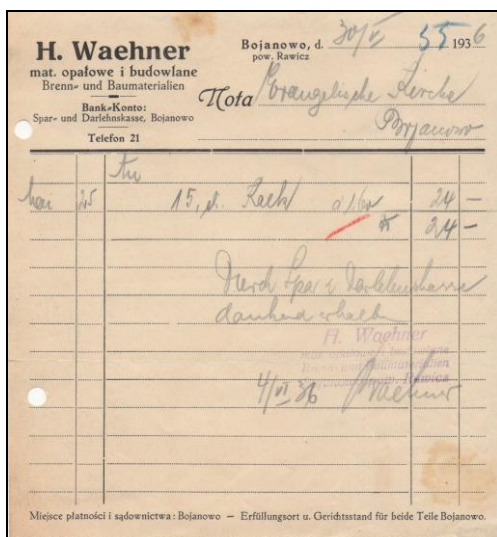
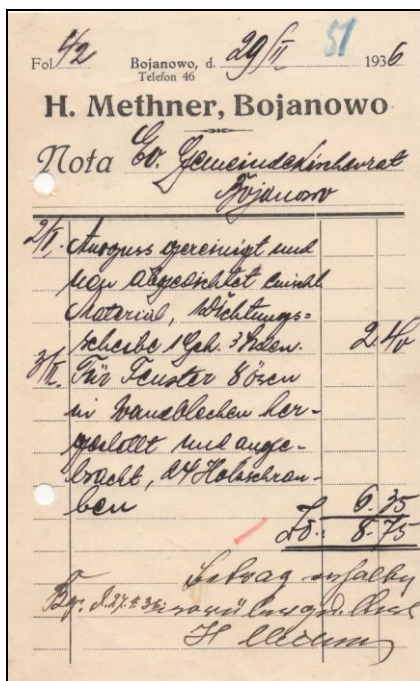
Na rachunku są umieszczone znaczki opłaty stemplowej, stąd również ten walor może zostać wykorzystany jako materiał filatelistyczny – revenue.

Zbierając ilustrowane pocztówki, zwracam uwagę również na adresata i korespondencję umieszczoną na nich. Jedna jest adresowana do Richarda Mattona.

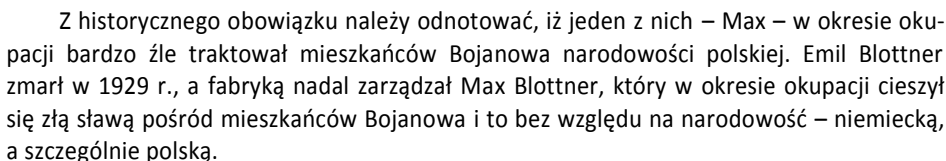
Poza datownikiem odbiorczym poczty w Bojanowie (obok poczty w mieście, oznaczonej wyróżnikiem 1, była poczta dworcowa z wyróżnikiem 2), na rewersie znajduje się rzadki stempel ambulansu kolejowego na trasie Görlitz – Lauban (Görlitz – Lubań Śląski).

Obok rachunek konkurencyjnego do spółki Behrens i Matton składu handlującego opałem i materiałami budowlanymi, którego właścicielem był H. Waehner.

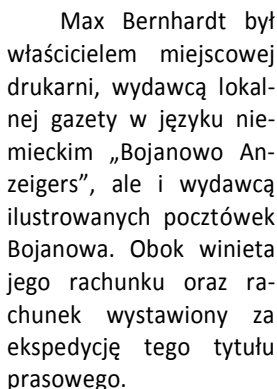

Jak jesteśmy już w branży budowlanej, to trochę skromniejszy graficznie rachunek firmy budowlanej Methnera. To na jego gruntach w Gołaszynie i przez jego firmę został wybudowany budynek poczty bojanowskiej. Na dobach Gołaszyna powstało miasto Bojanowo.

W branży metalowej z kolei działała fabryka maszyn i wyrobów z blachy Emila i Maxa Blottnerów.

Syna Emila Blottnera – Gerharda odnalazłem po latach w Marl-Polsum. W jednym z listów opisywał swojego wuja Maxa Blottnera. Jest też informacja, iż był jedynym Niemcem, który chodził do polskiej szkoły w Bojanowie w okresie międzywojennym, choć była też szkoła niemiecka. List otrzymałem w styczniu 2008 r.

Rachunek z dość odległego od Bojanowa Wolsztyna (ok. 50 km), z drukarni i introligatorni, zajmującej się także sprzedażą książek i handlem materiałami biurowymi.

Kolejny przedsiębiorca – Paul Schwarzer, prowadzący skład lin i sznurów.

Bojanowo, den . 79 Oetymbr 1892

444

für Herrn Schwartz
 von **Pap Schwarzer**, Breslauerstrasse.
 Seilerwaren-Lager.

13 Leinwand ca 20000 Stk	4	50
5 Pfd. Feinw. Seile ca 20000 Stk	4	98
5 Pfd. Feinw. Seile	2	25
1 Pfd. Feinw. Seile ca 20000 Stk	1	
1/2 Pfd. Feinw. Seile		
Summe		178 50
		15 80

L. Schwarzer

[illegible]

Trudno nie pokazać rachunku wystawionego przez miejscowy browar Junkego, powstałego w 1880 r. [1]. W okresie II wojny światowej nazwę miasta Bojanowa zamieniono na niemieckie Schmückert.

Obecnie jest to Browar Bojanowo Sp. z o.o. z dominującym udziałem: Browary Regionalne Jakubiak Sp. z o.o. (Marek Jakubiak – poseł na Sejm RP). W obrocie handlowym warzone tam piwo występuje pod nazwą „Bojan”.

Leszczyńska Fabryka Wód Mineralnych
Rozlewnia Piw
 Przedstawicielstwo Browarów Grodzkich / / Browaru Żywieckiego i Browaru Junkiego w Bojanowie.
Właśc.: WŁADYSŁAW PEISERT ~ LESZNO WLKP.

Konto bankowe:
 P. K. O. Poznań Nr. 204 114.
 Bank Ludowy Leszno
 Lianzar Varsiebsk, Leszno
 Bank Ludowy w Kołczynie Górnym, Leszno

Leszno, dnia 19. kwietnia 1932
 ul. Głogowska 1.

Telefon 154.

Bojanowskie piwo było dostępne w wielu miejscowościach Wielkopolski. Było m.in. rozlewane w Poznaniu i nieodległym Lesznie.

Pozostając w świetle napojów, przedstawiam rachunek rawickiej spółki. Ten walor również może być wykorzystany jako materiał filatelistyczny z racji umieszczonego znaczka opłaty stemplowej.

Rawicz, dnia 16. września 1927.

TROSKA i SKA. :: RAWICZ
 ***** Właśc.: FR. TROSKA i WŁ. SOKOŁOWSKI *****

RACHUNEK
 Hurtowna destylacja i wyłocznia i soków i-1
 W. Paw. Dąbrowski
 Telefon nr. 71.

KONTA BANKOWE:
 Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie
 Filia Rawicz
 Gwiazdka Banku
 P. K. O. nr. 201 928

z dnia 10.07.1927 10% butel. stołowy 35.20 5.00 50.00

zawieszona
 W. Dąbrowski
 W. Dąbrowski

TROSKA i SKA
 16.9.27

Kasa Elektrowni Bojanowo, dnia 1932
 Miejskiej
 Nr. liczn. 1932
 Nr. ka. b. 1278
 p. 1278
 za miesiąc 1932

1. Światło - Sita
 Stan liczn. b. m.
 Stan liczn. z m.

Do-Odlicz. kw. 1.00

2. 10% pod. państwowy
 3. Dzierżawa licznika
 4.

razem 1.00

Zapłacić należy do Kasy Elektrowni Miejskiej w 10 dniach, w przeciwnym razie nastąpi bezwzględne odcięcie licznika.

KWIT Nr. 1278
 Nr. ka. b. 1278 zł
 słowami
 od p. 1278 odebrano.
 Bojanowo, dnia 1932
 Kasa Elektrowni Miejskiej.

Kasa Gazowni Bojanowo, dnia 1932
 Miejskiej
 Nr. liczn. 1932
 Nr. ka. b. 1941
 p. 1941
 za miesiąc 1932

1. Światło - Sita
 Stan liczn. b. m.
 Stan liczn. z m.

Do-Odlicz. ckm 1.00

2. 5% opłaty na Fundusz Pracy
 3. Dzierżawa licznika
 4.

razem 1.00

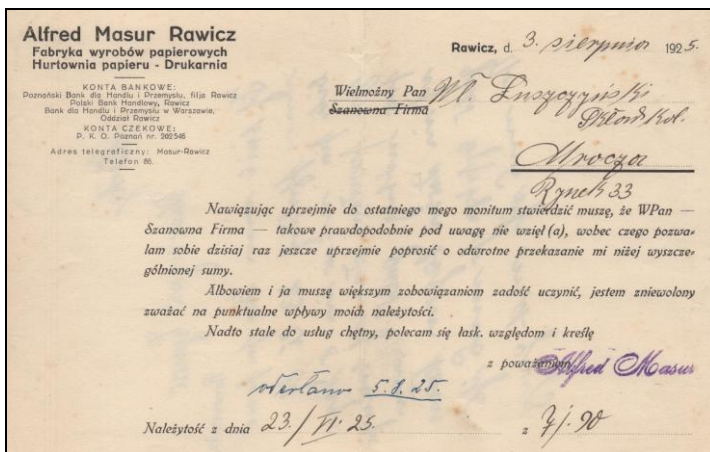
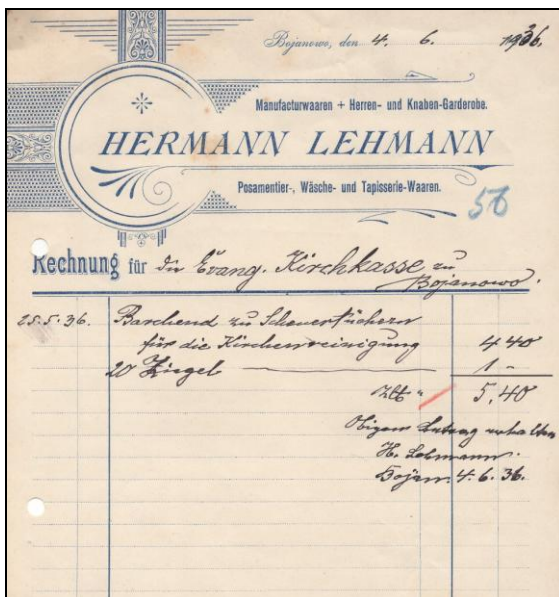
Zapłacić należy do Kasy Gazowni Miejskiej w 10 dniach, w przeciwnym razie nastąpi bezwzględne odcięcie licznika.

KWIT Nr. 1941
 Nr. ka. b. 1941 zł
 słowami
 od p. 1941 odebrano.
 Bojanowo, dnia 1932
 Kasa Gazowni Miejskiej.

Jakże bez wyrazu wyglądają otrzymywane przez nas aktualnie rachunki za energię czy gaz, z których bez instrukcji trudno zorientować się, za co de facto płacimy! Obok jasne, przejrzyste rachunku z okresu międzywojennego, wystawione przez Miejską Elektrownię i Gazownię.

Ciekawie graficznie opracowany rachunek firmy Hermanna Lehmana, prowadzącego sprzedaż garderoby męskiej i chłopięcej, gobelinów oraz usługi ich naprawy i prania.

Na koniec wezwanie do zapłaty. Jakże ono jest wyważone, z szacunkiem odnoszące się do dłużnika, przypominające o zaległym zobowiązaniu. To bardzo dobry wzór, z którym winni się zapoznać w pierwszej kolejności współcześni komornicy, windykatorzy, bankowcy etc.

To tylko niewielki fragment walorów, które mogą być wykorzystane przy budowie ekspozycji w klasie otwartej. Niektóre z nich mogą być pretekstem do zbudowania ciekawej narracji. Bojanowo było/jest małym miastem, zapewne w większych ośrodkach miejskich graficzna strona rachunków jest bardziej ozdobna. Nie brakuje na portalach aukcyjnych tego typu walorów. To od autora ekspozycji zależy, czy taki rodzaj materiału niefilatelistycznego wykorzysta w swoim ekspozycie.

[1] W. Mikołajczyk, Żądajcie piwa z Bojanowa! Jest ono dobre, pełne w smaku, a słynne z jednolitej zawsze dobroci. Ponadwiekowa historia browaru w Bojanowie. Od Junkego do Jakubiaka., Bojanowo 2013 w serii L Szkice Bojanowskie Zeszyt VI.